

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

Str. Batiștei, nr.25, sector 2, București
Tel: 021-310.38.86, Fax: 021- 310.36.16
E-mail: presedinte@scj.ro

Înalta Curte de Casație și Justiție
Secțiile Unite

Hotărârea nr. 8
Ședința din 5 iulie 2018

Sub președinția doamnei judecător Iulia Cristina Tarcea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție,

Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite, în conformitate cu dispozițiile art. 25 lit. c) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare, s-a întrunit pentru sesizarea Curții Constituționale în vederea exercitării controlului de constituționalitate, înainte de promulgare, asupra Legii pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (PL-x nr. 406/2018).

Sesizarea este legitimată constituțional de dispozițiile art. 146 lit. a) din Constituția României și de prevederile art. 15 alin. (1) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care prevăd dreptul Înaltei Curți de Casație și Justiție de a sesiza Curtea Constituțională pentru controlul constituționalității legilor înainte de promulgare.

Din totalul de 114 judecători în funcție, au fost prezenți 77 judecători.

În urma dezbaterilor, deliberând, Secțiile Unite au hotărât să fie sesizată Curtea Constituțională cu privire la:

► neconstituționalitatea dispozițiilor art. I pct. 4 (art. 17 lit. a C. pen.), pct. 6 (art. 39 alin. 1 lit. b C. pen.), pct. 21 (art. 100 C. pen.), pct. 26 și 27 (art. 154 alin. 1 lit. b și lit. c și art. 155 alin. 3 C. pen.), pct. 30 (abrogarea

art. 175 alin. 2 C. pen.), pct. 50 (art. 297 alin. 1 C. pen.) și pct. 54 (art. 309 C. pen.) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (PL-x nr. 406/2018), în raport cu prevederile constituționale ale art. 1 alin. (3), potrivit cărora România este stat de drept, precum și ale art. 1 alin. (5), conform cărora respectarea Constituției și a supremației sale este obligatorie;

► neconstituționalitatea dispozițiilor art. I pct. 2 (art. 5 alin. 1³ și alin. 1⁴ C. pen.), pct. 6 (art. 39 alin. 1 lit. c C. pen.), pct. 20 (art. 96 alin. 4 C. pen.), pct. 23 (art. 112¹ alin. 2¹ C. pen.), pct. 29 (art. 173 alin. 2-4 C. pen.), pct. 33 (art. 189 alin. 1 lit. i C. pen.), pct. 40 (art. 269 alin. 4 C. pen.), pct. 43 (art. 277 alin. 3² C. pen.), pct. 49 (art. 295 alin. 3 C. pen.) și pct. 53 (art. 308 alin. 4 C. pen.) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (PL-x nr. 406/2018), în raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii;

► neconstituționalitatea dispozițiilor art. I pct. 47 (art. 291 alin. 1 C. pen.) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (PL-x nr. 406/2018), în raport cu art. 11 alin. (1) și (2) din Constituție cu referire la art. 12 din Convenția penală privind corupția a Consiliului Europei, ratificată prin Legea nr. 27/2002;

► neconstituționalitatea dispozițiilor art. I pct. 2 (art. 5 alin. 1¹ și alin. 1² C. pen.), pct. 29 (art. 173 alin. 2-4 C. pen.) și pct. 52 (abrogarea art. 298 C. pen.) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (PL-x nr. 406/2018), în raport cu art. 147 alin. (4) din Constituție.

I. În raport cu prevederile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție:

În paragrafele 34 și 35 din Decizia nr. 224/2017 (publicată în M. Of. nr. 427 din 9 iunie 2017), Curtea Constituțională a statuat că *prevederile art. 1 alin. (3) din Constituție, potrivit cărora „România este stat de drept [...]”, impun legiuitorului obligația de a lua măsuri în vederea apărării ordinii și siguranței publice, prin adoptarea instrumentelor legale necesare în scopul prevenirii stării de pericol și a fenomenului infracțional, cu excluderea oricăror reglementări de natură să ducă la încurajarea acestui fenomen.*

În același timp, potrivit art. 1 alin. (5) din Legea fundamentală, respectarea Constituției este obligatorie, de unde rezultă că legiuitorul nu

își poate exercita competența de incriminare și de dezincriminare a unor fapte antisociale decât cu respectarea normelor și principiilor consacrate prin Constituție. De altfel, Curtea Constituțională a statuat în jurisprudența sa (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 62 din 18 ianuarie 2007, publicată în M. Of. nr. 104 din 12 februarie 2007) că legiuitorul nu ar putea defini și stabili ca infracțiuni, fără ca prin aceasta să încalce Constituția, fapte în conținutul cărora ar intra elemente de discriminare. Tot astfel, legiuitorul nu poate proceda la eliminarea protecției juridice penale a valorilor cu statut constituțional. Libertatea de reglementare pe care o are Parlamentul în aceste cazuri se exercită prin reglementarea condițiilor de tragere la răspundere penală pentru faptele antisociale care aduc atingere valorilor prevăzute și garantate de Constituție.

De asemenea, potrivit paragrafului 85 al Deciziei Curții Constituționale nr. 356/2018 (publicată în M. Of. nr. 528 din 27 iunie 2018), fie că este vorba despre fracția de 1/5 din pedeapsa principală a închisorii, fie despre „jumătate din fracția minimă efectivă de executat în sistemul penitenciar”, Curtea remarcă opțiunea legiuitorului pentru un prag redus de executare a pedepsei în regim de detenție penitenciar atunci când stabilește incidența măsurilor alternative de executare. Or, această opțiune ridică probleme din perspectiva realizării rolului sancționator al hotărârii judecătorești de condamnare, care, în condițiile prezentei legi, pare a fi redus în mod drastic. Este neîndoielnic că scopul reglementării măsurilor alternative de executare a pedepsei privative de libertate este acela de a asigura respectarea drepturilor fundamentale ale persoanei condamnate, pe de o parte, prin scoaterea acesteia dintr-un sistem penitenciar care prezintă serioase deficiențe, și, pe de altă parte, prin crearea premiselor reeducării, reinserției sociale, dar și prevenirii recidivei, însă acest scop, cu caracter preponderent individual, trebuie să se afle într-un just echilibru cu scopul sancționator al răspunderii penale, care corespunde interesului general. Tocmai de aceea, legiuitorul este obligat să își reconsidere opțiunea și să găsească cea soluție legislativă care, transpunând politica sa penală în materia individualizării executării pedepselor, să respecte echilibrul între rolul punitiv, rolul preventiv și rolul reintegrator al justiției penale.

Din perspectiva jurisprudenței Curții Constituționale, dispozițiile art. I pct. 4 (art. 17 lit. a C. pen.), pct. 6 (art. 39 alin. 1 lit. b C. pen.), pct. 21 (art. 100 C. pen.), pct. 26 și 27 (art. 154 alin. 1 lit. b și lit. c și art. 155 alin. 3 C. pen.), pct. 30 (abrogarea art. 175 alin. 2 C. pen.), pct. 50 (art. 297 alin. 1 C. pen.) și pct. 54 (art. 309 C. pen.) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (PL-x nr. 406/2018) încalcă art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție.

■ În dispozițiile art. 17 lit. a) C. pen., în forma modificată prin art. I pct. 4, legiuitorul a eliminat teza privitoare la existența obligației contractuale de a acționa și, în consecință, infracțiunea comisivă care presupune producerea unui rezultat nu se consideră săvârșită și prin omisiune, în cazul în care există o obligație contractuală, iar nu o obligație legală de a acționa. Modificarea dispozițiilor art. 17 lit. a) C. pen., în sensul menționat, are ca efect dezincriminarea faptelor comise săvârșite prin omisiune, în ipoteza în care obligația de a acționa nu este prevăzută de lege, ci de contractul încheiat între părți.

Infracțiunile contra vieții și infracțiunile contra integrității corporale sau sănătății constituie exemple de infracțiuni comise care pot fi săvârșite prin omisiune, iar competența de dezincriminare a faptelor contra vieții și contra integrității corporale sau sănătății săvârșite prin omisiune, în cazul în care există o obligație contractuală de a acționa, este exercitată cu încălcarea normelor constituționale ale art. 22 privitoare la dreptul la viață și la integritate fizică și psihică.

■ Prin dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. b) C. pen., în forma modificată prin art. I pct. 6, legiuitorul a limitat sporul facultativ aplicabil în cazul concursului de infracțiuni la 3 ani de închisoare.

Soluția legislativă adoptată în cuprinsul dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. b) C. pen., prin limitarea sporului facultativ la 3 ani de închisoare, are ca efect impunitatea pentru o parte dintre infracțiunile concurente, în cazul în care în structura concursului intră multiple infracțiuni grave. De exemplu, în cazul concursului de infracțiuni în structura căruia intra infracțiunea de omor (sanționată cu pedeapsa închisorii de la 10 la 20 de ani), infracțiunea de trafic de persoane (sanționată în forma de bază cu pedeapsa închisorii de la 3 la 10 ani), infracțiunea de viol (sanționată în forma de bază cu pedeapsa închisorii de la 3 la 10 ani) și infracțiunea de tâlhărie calificată (pentru care legea prevede, în art. 234 alin. 1 C. pen., pedeapsa închisorii de la 3 la 10 ani), limitarea sporului facultativ la 3 ani conduce la nepedepsirea unora dintre infracțiunile concurente.

Această soluție legislativă nu întrunește exigențele impuse de art. 1 alin. (3) din Constituție, consacrate în paragraful 34 din Decizia Curții Constituționale nr. 224/2017, care implică adoptarea instrumentelor legale necesare în scopul prevenirii stării de pericol și a fenomenului infracțional și excluderea oricăror reglementări de natură să ducă la încurajarea acestui fenomen.

■ Reducerea fracțiunilor de pedeapsă care trebuie executate și, în special, reducerea fracțiunilor de pedeapsă care trebuie executate în mod efectiv în materia liberării condiționate, prin modificarea art. 100 C. pen. (art. I pct. 21), nu răspunde cerinței impuse de art. 1 alin. (3) din Constituție,

menționată anterior, și nu asigură un just echilibru între scopul cu caracter preponderent individual de a asigura respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor condamnate și scopul sancționator al răspunderii penale, care corespunde interesului general.

Soluția legislativă prevăzută în art. 100 C. pen., în forma modificată, permite dispunerea liberării condiționate după executarea efectivă a unei fracțiuni de o treime din durata pedepsei închisorii (de până la 10 ani) și de o jumătate din durata pedepsei închisorii (mai mare de 10 ani), iar în cazul persoanei care a împlinit vârsta de 60 de ani, după executarea efectivă a unei fracțiuni de o pătrime din durata pedepsei închisorii (de până la 10 ani) și de o treime din durata pedepsei închisorii (mai mare de 10 ani).

În lumina paragrafului 85 al Deciziei Curții Constituționale nr. 356/2018, opțiunea legiuitorului pentru o fracțiune redusă de executare efectivă a pedepsei în materia liberării condiționate ridică probleme din perspectiva realizării rolului sancționator al hotărârii judecătorești de condamnare. Scopul liberării condiționate, cu caracter preponderent individual, trebuie să se afle într-un just echilibru cu scopul sancționator al răspunderii penale, care corespunde interesului general, iar soluția legislativă adoptată în materia liberării condiționate trebuie să respecte echilibrul între rolul punitiv, rolul preventiv și rolul reintegrator al justiției penale.

■ Reducerea termenului general de prescripție a răspunderii penale în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 10 ani, până la 20 de ani și în cazul infracțiunilor pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani, până la 10 ani, prin modificarea art. 154 alin. (1) lit. b) și c) C. pen. (art. I pct. 26), precum și reducerea termenului prescripției speciale prin modificarea art. 155 alin. (3) C. pen. (art. I pct. 27) constituie soluții legislative care, pe de o parte, încalcă exigențele consacrate în paragraful 34 din Decizia Curții Constituționale nr. 224/2017, iar pe de altă parte, afectează echilibrul între dreptul statului de a trage la răspundere penală persoanele care săvârșesc infracțiuni, răspunzând unui interes general și drepturile persoanelor care beneficiază de prescriptibilitatea răspunderii penale.

De exemplu, reducerea semnificativă a termenelor de prescripție în cazul infracțiunilor contra persoanei nu este de natură să asigure un just echilibru între drepturile persoanelor inculcate pentru săvârșirea acestui tip de infracțiuni și drepturile persoanelor prejudiciate prin comiterea lor, nerăspunzând nici interesului general de sancționare a infracțiunilor contra persoanei.

Infracțiunea de vătămare corporală prevăzută în art. 194 alin. (1) C. pen. se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani, infracțiunea de lipsire de libertate în mod ilegal prevăzută în art. 205 alin. (1) C. pen. se pedepsește cu

închisoarea de la unu la 7 ani, iar infracțiunea de viol prevăzută în art. 218 alin. (1) C. pen. se pedepsește cu închisoarea de la 3 la 10 ani. Pentru toate aceste infracțiuni, termenul general de prescripție a răspunderii penale se reduce cu 2 ani, ca efect al modificării art. 154 alin. (1) lit. c) C. pen., iar termenul prescripției speciale se reduce cu 7 ani, ca efect al modificării art. 155 alin. (3) C. pen. Reducerea semnificativă a termenelor de prescripție în cazul infracțiunilor de vătămare corporală, lipsire de libertate în mod ilegal sau viol nu este de natură să asigure un just echilibru între drepturile persoanelor inculpate pentru săvârșirea acestor infracțiuni și drepturile victimelor infracțiunilor menționate și nu răspunde interesului general de sancționare a infracțiunilor contra integrității corporale sau sănătății, contra libertății persoanei sau contra libertății și integrității sexuale a persoanei.

■ Abrogarea art. 175 alin. (2) C. pen., prevăzută în art. I pct. 30, are ca efect dezincriminarea unei game largi de fapte săvârșite de persoanele care „exercită un serviciu de interes public pentru care au fost investite de autoritățile publice sau care sunt supuse controlului ori supravegherii acestora cu privire la îndeplinirea respectivului serviciu public.” Sunt incluse în categoria faptelor dezincriminate, de exemplu, faptele de luare de mită, delapidare, abuz în serviciu, folosire abuzivă a funcției în scop sexual sau uzurpare a funcției săvârșite de funcționarii publici prevăzuți în art. 175 alin. (2) C. pen.

De asemenea, abrogarea art. 175 alin. (2) C. pen. are ca efect dezincriminarea unei game largi de fapte săvârșite în legătură cu persoanele incluse în sfera de aplicare a dispozițiilor art. 175 alin. (2) C. pen. Fac parte din categoria faptelor dezincriminate, de exemplu, darea de mită, traficul de influență sau cumpărarea de influență săvârșite în legătură cu funcționarii publici prevăzuți în art. 175 alin. (2) C. pen.

Dezincriminarea faptelor de corupție și de serviciu săvârșite de funcționarii publici prevăzuți în art. 175 alin. (2) C. pen. sau în legătură cu aceștia afectează protecția penală acordată valorilor sociale ocrotite prin reglementarea infracțiunilor de corupție și de serviciu.

În Expunerea de motive a Codului penal, legiuitorul a precizat că persoanele prevăzute în art. 175 alin. (2) C. pen. *exercită attribute de autoritate publică, ce le-au fost delegate printr-un act al autorității statale competente și sunt supuse controlului acesteia.* Este adevărat că legiuitorul poate delega exercitarea atributelor de autoritate publică persoanelor prevăzute în art. 175 alin. (2) C. pen. și le poate abilita să exercite servicii publice, însă actul de delegare nu poate să conducă la eliminarea protecției penale a persoanelor fizice și juridice în cadrul relațiilor sociale legate de exercitarea atributelor de autoritate publică delegate. Or, abrogarea

dispozițiilor art. 175 alin. (2) C. pen. are ca efect eliminarea acestei protecții penale.

Abrogarea dispozițiilor art. 175 alin. (2) C. pen. contravine și considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr. 2/2014 (publicată în M. Of. nr. 71 din 29 ianuarie 2014), potrivit căreia *excluderea persoanelor care exercită profesii liberale din sfera de incidență a răspunderii penale în materia infracțiunilor de serviciu și de corupție nu constituie un criteriu obiectiv în funcție de care se poate justifica intervenția legiuitorului. Așa fiind, Curtea apreciază că determinante pentru includerea sau excluderea persoanelor de la incidența normei penale sunt criteriile precum natura serviciului prestat, temeiul juridic în baza căruia se prestează respectiva activitate sau raportul juridic dintre persoana în cauză și autoritățile publice, instituțiile publice, instituțiile sau alte persoane juridice de interes public.*

În plus, abrogând dispozițiile art. 175 alin. (2) C. pen., legiuitorul nu a modificat în mod corespunzător art. 178 alin. (2) C. pen. care definește noțiunea de „înscris oficial”, art. 259 alin. (1) C. pen. care incriminează sustragerea sau distrugerea de înscrisuri ori art. 317 alin. (1) C. pen. referitor la falsificarea de instrumente oficiale. Omisiunea legiuitorului de a realiza corelările impuse de abrogarea art. 175 alin. (2) C. pen. are ca efect imposibilitatea delimitării sferei de aplicare a normelor de incriminare care utilizează noțiunea de „înscris oficial” și a normelor de incriminare menționate, contrar standardelor de previzibilitate impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție în materia normelor de incriminare.

Nu în ultimul rând, deși a abrogat art. 175 alin. (2) C. pen., legiuitorul nu a modificat art. 308 alin. (1) C. pen., potrivit căruia „dispozițiile art. 289-292, 295, 297-300 și art. 304 privitoare la funcționarii publici se aplică în mod corespunzător și faptelor săvârșite de către sau în legătură cu persoanele care exercită, permanent ori temporar, cu sau fără o remunerație, o însărcinare de orice natură în serviciul unei persoane fizice prevăzute la art. 175 alin. (2) ori în cadrul oricărei persoane juridice.” Necorelarea dintre abrogarea art. 175 alin. (2) C. pen. și menținerea art. 308 alin. (1) C. pen., nemodificat, conduce la imposibilitatea stabilirii sferei de aplicare a normelor de incriminare la care se referă art. 308 alin. (1) C. pen., cu încălcarea exigențelor impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție privind previzibilitatea normelor de incriminare.

■ În dispozițiile art. 297 alin. (1) C. pen., în forma modificată prin art. I pct. 50, legiuitorul a introdus condiția ca fapta să fie săvârșită „în scopul de a obține pentru sine, soț, rudă sau afin până la gradul II inclusiv un folos material necuvenit”, restrângând semnificativ sfera de aplicare a normei de incriminare.

Introducerea condiției menționate în cuprinsul normei de incriminare prevăzute în art. 297 alin. (1) C. pen. are ca efect dezincriminarea tuturor faptelor de abuz în serviciu prin care funcționarul public, deși nu a săvârșit fapta „în scopul de a obține pentru sine, soț, rudă sau afin până la gradul II inclusiv un folos material necuvenit”, a cauzat persoanelor fizice sau juridice o pagubă mai mare decât echivalentul unui salariu minim brut pe economie sau o vătămare a drepturilor ori a intereselor legitime ale acestora.

Prin introducerea condiției enunțate în dispozițiile art. 297 alin. (1) C. pen., competența de dezincriminare a faptelor de abuz în serviciu este exercitată cu încălcarea drepturilor și a intereselor legitime ale persoanelor fizice sau juridice, inclusiv a drepturilor prevăzute în Constituție, contrar exigențelor impuse de art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție, consacrate în paragrafele 34 și 35 din Decizia Curții Constituționale nr. 224/2017.

De asemenea, reducerea limitei maxime speciale a pedepsei principale a închisorii, introducerea pedepsei principale alternative a amenzii și eliminarea pedepsei complementare a interzicerii exercitării dreptului de a ocupa o funcție publică nu constituie soluții legislative adoptate în concordanță cu paragraful 34 al Deciziei Curții Constituționale nr. 224/2017.

În același timp, în considerentele Deciziei nr. 392/2017 (publicată în M. Of. nr. 504 din 30 iunie 2017), Curtea Constituțională a reținut că, *încă din data de 8 iulie 2016, data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, a Deciziei Curții Constituționale nr. 405 din 15 iunie 2016, în sarcina legiuitorului primar sau delegat s-a născut obligația de a reglementa valoarea pagubei și gravitatea vătămării rezultate din comiterea faptei de „abuz în serviciu” (...). Reținând posibilitatea ca în cazul săvârșirii unei fapte prin încălcarea unei legi sau ordonanțe a Guvernului să poată fi incidentă atât răspunderea penală, cât și alte forme de răspundere extrapenală, cum este cea disciplinară, administrativă sau civilă, Curtea a reținut, drept criteriu suplimentar, gradul de intensitate necesar aplicării unei pedepse penale, respectiv necesitatea existenței unei anumite valori a pagubei sau a unei anumite gravități a vătămării drepturilor sau intereselor legitime rezultate din comiterea faptei (paragraful 53).*

Atât prin Decizia nr. 405/2016, cât și prin Decizia nr. 392/2017, Curtea Constituțională a stabilit necesitatea reglementării valorii pagubei în cuprinsul normei de incriminare a abuzului în serviciu, în scopul de a face posibilă delimitarea sferei răspunderii penale de sfera răspunderii extrapenale, însă nu a prevăzut posibilitatea de a introduce o condiție care să excludă din sfera răspunderii penale faptele de abuz în serviciu, indiferent de valoarea ridicată a pagubei.

Modificarea dispozițiilor art. 297 alin. (1) C. pen., în sensul introducerii condiției ca fapta să fie săvârșită „în scopul de a obține pentru sine, soț, rudă sau afin până la gradul II inclusiv un folos material necuvenit”, cu efectul dezincriminării faptelor de abuz în serviciu care nu îndeplinesc această condiție, dar prejudiciază grav persoanele fizice sau juridice ori le vatămă drepturile sau interesele legitime, nu răspunde cerințelor stabilite prin Deciziile Curții Constituționale nr. 405/2016 și nr. 392/2017 și nu respectă criteriile prevăzute în considerentele acestora, aria faptelor dezincriminate depășind cu mult nevoia de a asigura delimitarea sferei răspunderii penale de sfera răspunderii extrapenale.

Totodată, prin eliminarea infracțiunii de abuz în serviciu din cuprinsul dispozițiilor art. 309 C. pen. (art. I pct. 54) și, în consecință, din sfera faptelor sancționate mai sever în ipoteza în care au produs consecințe deosebit de grave, se încalcă paragraful 34 din Decizia Curții Constituționale nr. 224/2017, sub aspectul obligației de a adopta instrumentele legale necesare în scopul prevenirii stării de pericol și a fenomenului infracțional, cu excluderea oricăror reglementări de natură să ducă la încurajarea acestui fenomen.

II. În raport cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta sa referitoare la calitatea legii:

În paragraful 77 din Decizia nr. 104/2018 (publicată în M. Of. nr. 446 din 29 mai 2018), instanța de contencios constituțional a reiterat că, *potrivit jurisprudenței constante a Curții Constituționale, legea trebuie să întrunească cele trei cerințe de calitate care rezultă din art. 1 alin. (5) din Constituție - claritate, precizie și previzibilitate. Curtea a statuat că respectarea legilor este obligatorie, însă nu se poate pretinde unui subiect de drept să respecte o lege care nu este clară, precisă și previzibilă, întrucât acesta nu își poate adapta conduita în funcție de ipoteza normativă a legii. De aceea, una dintre cerințele principiului respectării legilor vizează calitatea actelor normative. Așadar, orice act normativ trebuie să îndeplinească anumite condiții calitative, respectiv să fie clar, precis și previzibil (în acest sens, a se vedea, cu titlu exemplificativ, Decizia nr. 1 din 10 ianuarie 2014, publicată în M. Of. nr. 123 din 19 februarie 2014, paragrafele 223-225, Decizia nr. 363 din 7 mai 2015, publicată în M. Of. nr. 495 din 6 iulie 2015, paragrafele 16-20, Decizia nr. 603 din 6 octombrie 2015, publicată în M. Of. nr. 845 din 13 noiembrie 2015, paragrafele 20-23 sau Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, publicată în M. Of. nr. 517 din 8 iulie 2016, paragrafele 45, 46, 55).*

Din punct de vedere al clarității, preciziei și previzibilității, dispozițiile art. I pct. 2 (art. 5 alin. 1³ și alin. 1⁴ C. pen.), pct. 6 (art. 39 alin. 1

lit. c C. pen.), pct. 20 (art. 96 alin. 4 C. pen.), pct. 23 (art.112¹ alin. 2¹ C. pen.), pct. 29 (art. 173 alin. 2-4 C. pen.), pct. 33 (art. 189 alin. 1 lit. i C. pen.), pct. 40 (art. 269 alin. 4 C. pen.), pct. 43 (art. 277 alin. 3² C. pen.), pct. 49 (art. 295 alin. 3 C. pen.) și pct. 53 (art. 308 alin. 4 C. pen.) din Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (PL-x nr. 406/2018) nu întrunesc exigențele impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție.

■ Dispozițiile art. 5 alin. (1³) C. pen., introduse prin art. I pct. 2, prin modul în care sunt formulate, nu permit identificarea, cu claritate, a ipotezei avute în vedere de legiuitor și, implicit, a obiectului de reglementare, existând incongruențe între prima parte a dispozițiilor menționate care se referă la „texte de abrogare” și partea finală care se referă la „texte abrogate sau modificate”, contrar standardelor privind calitatea legii, rezultate din jurisprudența Curții Constituționale. În plus, din formularea dispozițiilor art. 5 alin. (1³) C. pen. ar rezulta instituirea unui control de constituționalitate „automat” asupra „textelor de abrogare a unor norme de incriminare”, soluție legislativă care contravine art. 146 din Constituție.

Dispozițiile art. 5 alin. (1⁴) C. pen., introduse prin art. I pct. 2, nu permit, de asemenea, identificarea exactă a intenției legiuitorului, generând incertitudini în aplicarea legii penale mai favorabile, incompatibile cu art. 1 alin. (5) din Constituție. În cazul succesiunii de legi penale în timp, sunt aplicabile limitele de pedeapsă, precum și termenele și condițiile privind prescripția din legea penală mai favorabilă, în ansamblu. În măsura în care intenția legiuitorului este aceea de a reglementa prin dispozițiile art. 5 alin. (1⁴) C. pen. aplicarea limitelor de pedeapsă dintr-o lege penală, combinate cu normele referitoare la termenele și condițiile privind prescripția dintr-o altă lege penală, dispozițiile art. 5 alin. (1⁴) C. pen. intră în contradicție cu art. 5 alin. (1) C. pen., în forma modificată, care se referă la aplicarea legii penale mai favorabile „în integralitate” și încalcă Decizia Curții Constituționale nr. 265/2014 (publicată în M. Of. nr. 372 din 20 mai 2014).

■ Potrivit dispozițiilor art. 39 alin. (1) lit. c) C. pen., în forma modificată prin art. I pct. 6, „când s-au stabilit numai pedepse cu amenda, se aplică pedeapsa cea mai grea, la care se poate adăuga un spor până la o treime din acel maxim.” Pe baza noilor dispoziții ale art. 39 alin. (1) lit. c) C. pen. nu se poate stabili, cu claritate, la ce maxim se referă legiuitorul și, în consecință, nu se poate identifica pedeapsa maximă aplicabilă în cazul concursului de infracțiuni, în ipoteza în care s-au stabilit numai pedepse cu amendă. Prin imposibilitatea stabilirii pedepsei maxime aplicabile în ipoteza menționată, dispozițiile art. 39 alin. (1) lit. c) C. pen., în forma modificată,

nu întrunesc cerințele impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție privind calitatea legii.

■ Dispozițiile 96 alin. (4) C. pen., în forma modificată prin art. I pct. 20, restrâng revocarea obligatorie a suspendării executării pedepsei sub supraveghere în cazul săvârșirii unei noi infracțiuni intenționate la ipoteza în care pentru noua infracțiune s-a pronunțat o condamnare la pedeapsa închisorii mai mare de un an.

Deși a operat această modificare în cuprinsul dispozițiilor art. 96 alin. (4) C. pen., legiuitorul nu a reglementat soluția pe care instanța o pronunță în cazul în care pentru noua infracțiune s-a pronunțat o condamnare la pedeapsa închisorii de până la un an și nu a corelat modificarea cu dispozițiile art. 96 alin. (5) C. pen., potrivit cărora, fără excepție, pedeapsa principală pentru noua infracțiune se stabilește și se execută potrivit dispozițiilor referitoare la recidivă sau la pluralitatea intermediară. Prin omisiunea de reglementare și prin necorelarea cu dispozițiile art. 96 alin. (5) C. pen., legiuitorul a generat incertitudini în aplicarea normelor privitoare la revocarea suspendării executării pedepsei sub supraveghere, incompatibile cu exigențele referitoare la previzibilitatea legii pe care le impune art. 1 alin. (5) din Constituție.

■ Dispozițiile art. 112¹ alin. (2¹) C. pen., introduse prin art. I pct. 23, intră în contradicție cu dispozițiile art. 112¹ alin. (1) și (2) C. pen., în forma modificată.

În acest sens, în art. 112¹ alin. (2¹) C. pen. se prevede că decizia instanței în materia confiscării extinse „trebuie să se bazeze pe probe certe, dincolo de orice îndoială, din care să rezulte implicarea persoanei condamnate în activitățile infracționale producătoare de bunuri și bani.” În contradicție cu art. 112¹ alin. (2¹) C. pen., în art. 112¹ alin. (1) C. pen., în forma modificată, se prevede că „instanța își formează convingerea, în baza circumstanțelor cauzei inclusiv a elementelor de fapt și a probelor administrate, că bunurile provin din activități infracționale”, iar în art. 112¹ alin. (2) lit. b) C. pen., în forma modificată, se prevede că „din probele administrate rezultă că bunurile provin din activități infracționale de natura celor prevăzute la alin. (1)” pentru care s-a dispus condamnarea. În timp ce art. 112¹ alin. (2¹) C. pen. impune un nivel de probă care ar permite pronunțarea unei hotărâri de condamnare pentru participarea persoanei condamnate la activitatea infracțională producătoare de bunuri și bani, dispozițiile art. 112¹ alin. (1) și alin. (2) lit. b) C. pen. impun numai formarea convingerii că bunurile provin din activități infracționale de natura celor pentru care s-a dispus condamnarea. În măsura în care există probe din care rezultă participarea persoanei condamnate la activitatea infracțională producătoare de bunuri și bani, instanța dispune condamnarea și pentru

această „activitate infracțională” și ia măsura de siguranță a confiscării speciale, iar nu măsura de siguranță a confiscării extinse.

Contradicția dintre dispozițiile art. 112¹ alin. (2¹) C. pen. și dispozițiile art. 112¹ alin. (1) și alin. (2) lit. b) C. pen. determină imposibilitatea aplicării normelor în materia confiscării extinse și exclude caracterul previzibil al condițiilor în care poate fi dispusă această măsură de siguranță, contrar standardelor referitoare la previzibilitatea legii rezultate din jurisprudența Curții Constituționale.

■ În dispozițiile art. 173 alin. (2) și (3) C. pen., introduse prin art. I pct. 29, legiuitorul se referă la „deciziile Curții Constituționale care au caracter general obligatoriu” și la obligativitatea aplicării acestora ca lege penală mai favorabilă. Dispozițiile art. 173 alin. (2) și (3) C. pen., în forma introdusă, se caracterizează prin imprecizie, întrucât atât în dispozitivul deciziilor de admitere, cât și în dispozitivul deciziilor de respingere pronunțate de Curtea Constituțională se prevede că aceasta sunt general obligatorii, neputându-se stabili, cu exactitate, sfera deciziilor Curții Constituționale la care se referă legiuitorul. În cazul deciziilor de respingere pronunțate de Curtea Constituțională, nu se poate stabili, cu claritatea impusă de art. 1 alin. (5) din Constituție, modalitatea în care acestea ar putea fi aplicate, ca lege penală mai favorabilă, de către instanțele judecătorești.

În dispozițiile art. 173 alin. (4) C. pen., introduse prin art. I pct. 29, legiuitorul a introdus obligația instanțelor de a analiza „din oficiu” hotărârile judecătorești definitive, pronunțate în baza unor norme penale supuse controlului de constituționalitate.

Introducând această obligație a instanțelor judecătorești, legiuitorul nu a reglementat în nicio normă procedura prin care instanțele judecătorești ar putea analiza „din oficiu” hotărârile judecătorești definitive și modalitatea concretă în care instanțele judecătorești ar putea realiza o analiză „din oficiu” a hotărârilor judecătorești definitive. Prin omisiunea de reglementare, care conduce la imposibilitatea aplicării dispozițiilor art. 173 alin. (4) C. pen., se încalcă standardele de previzibilitate consacrate în jurisprudența Curții Constituționale privind art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta referitoare la calitatea legii.

■ Prin dispozițiile art. 189 alin. (1) lit. i) C. pen., introduse prin art. I pct. 33, legiuitorul atribuie caracter calificat omorului săvârșit „împotriva unui judecător, procuror, polițist, jandarm sau militar, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în legătură cu exercitarea acestor atribuții”, faptă pedepsită cu detențiunea pe viață sau închisoarea de la 15 la 25 de ani. În contradicție cu dispozițiile art. 189 alin. (1) lit. i) C. pen., potrivit art. 257 alin. (4) C. pen., în forma modificată, omorul comis asupra unui polițist, jandarm sau militar, aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu sau în

legătură cu exercitarea acestor atribuții, se sancționează cu pedeapsa cu închisoarea prevăzută de lege pentru această infracțiune, ale cărei limite se majorează cu jumătate. De asemenea, în contradicție cu dispozițiile art. 189 alin. (1) lit. i) C. pen., în art. 279 alin. (1) C. pen., nemodificat, se prevede că omorul săvârșit „împotriva unui judecător sau procuror aflat în exercitarea atribuțiilor de serviciu se sancționează cu pedeapsa prevăzută de lege”, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate, iar în art. art. 279 alin. (2) C. pen., în forma modificată, se prevede că săvârșirea unei infracțiuni (inclusiv a infracțiunii de omor) împotriva unui judecător sau procuror, în scop de intimidare sau de răzbunare, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu, se sancționează cu pedeapsa cu închisoarea prevăzută de lege pentru această infracțiune, ale cărei limite speciale se majorează cu jumătate.

Prin dispozițiile art. 189 alin. (1) lit. i) C. pen., pe de o parte, și prin dispozițiile art. 257 și art. 279 C. pen., pe de altă parte, se creează un paralelism legislativ și se prevăd pedepse diferite, în nome de incriminare diferite, pentru aceeași infracțiune, încălcându-se exigențele privind calitatea legii în materia normelor de incriminare, pe care le impune art. 1 alin. (5) din Constituție.

■ În dispozițiile art. 269 alin. (4) C. pen., introdus prin art. I pct. 40, legiuitorul prevede că nu constituie infracțiunea de favorizare a făptuitorului: „a) emiterea, aprobarea sau adoptarea de acte normative; b) pronunțarea sau dispunerea soluțiilor sau măsurilor de către organele judiciare în cauzele cu care acestea sunt investite și c) mărturia depusă în cadrul unor proceduri judiciare ori modalitatea de efectuare a unor expertize în cauzele judiciare.” Din dispozițiile art. 269 alin. (4) C. pen. nu rezultă, cu claritate, intenția legiuitorului, întrucât toate activitățile descrise în art. 269 alin. (4) lit. a)-c) C. pen. au caracter licit și nu pot, prin simpla lor desfășurare, în condiții de legalitate, să întrunească elementele constitutive ale unei infracțiuni. În același timp, pe baza noilor dispoziții ale art. 269 alin. (4) C. pen. s-ar putea ajunge și la concluzia că, de exemplu, efectuarea unei expertize, în condiții de nelegalitate, în scopul împiedicării tragerii la răspundere penală, s-ar situa în afara sferei de aplicare a normei de incriminare prevăzute în art. 269 alin. (1) C. pen., soluție care intră în contradicție cu dispozițiile art. 1 alin. (3) și (5) din Constituție în domeniul infracțiunilor contra înfăptuirii justiției. În consecință, dispozițiile art. 269 alin. (4) C. pen., prin modul în care sunt formulate, în absența oricărei distincții, nu fac posibilă stabilirea efectelor asupra sferei de aplicare a normei de incriminare prevăzute în art. 269 alin. (1) C. pen., contravenind cerințelor de claritate impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție în materia normelor de incriminare.

■ În art. 277 alin. (3²) C. pen., introdus prin art. I pct. 43, se prevede că „încălcarea dreptului la un proces echitabil, la judecarea cauzei de un

judecător imparțial și independent prin orice intervenție care afectează procesul de repartizare aleatorie a dosarelor, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani.”

Din referirea la „intervenția care afectează procesul de repartizare aleatorie a dosarelor” nu rezultă, cu claritate, sfera de aplicare a normei de incriminare, în condițiile în care anumite categorii de cereri sunt excluse de la repartizarea aleatorie. În acest sens, de exemplu, contestațiile la executare întemeiate pe dispozițiile art. 598 alin. (1) lit. c) teza I C. proc. pen. („când se ivește vreo nelămurire cu privire la hotărârea care se execută”) nu se repartizează aleatoriu, ci se soluționează, conform Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorești, de către completul care a pronunțat hotărârea, acesta fiind unicul complet în măsură să lămurească propria hotărâre. Într-un astfel de caz, contrar exigențelor privind claritatea legii impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție în materia normei de incriminare, nu se poate stabili dacă există sau nu există o încălcarea a noilor dispoziții ale art. 277 alin. (3²) C. pen.

■ În cazul infracțiunii de delapidare, în art. 295 alin. (3) C. pen., introdus prin art. I pct. 49, se prevede că „acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă”, iar împăcarea înlătură răspunderea penală. Reglementarea cuprinsă în art. 295 alin. (3) C. pen. este contradictorie, întrucât împăcarea poate interveni numai în cazul în care punerea în mișcare a acțiunii penale se face din oficiu. Această contradicție creează incertitudini cu privire la exercitarea acțiunii penale în cazul infracțiunii de delapidare, încălcându-se exigențele referitoare la calitatea legii impuse de art. 1 alin. (5) din Constituție.

■ Art. 308 alin. (4) C. pen., în forma introdusă prin art. I pct. 53, contravine art. 1 alin. (5) din Constituție, în componenta sa referitoare la calitatea legii, în condițiile în care nu este corelat cu dispozițiile art. 50 alin. (1) C. pen., nemodificate, conform cărora „circumstanțele privitoare la persoana autorului sau a unui participant nu se răsfrâng asupra celorlalți.”

III. În raport cu art. 11 alin. (1) și (2) din Constituție cu referire la art. 12 din Convenția penală privind corupția a Consiliului European, ratificată prin Legea nr. 27/2002:

Potrivit dispozițiilor constituționale ale art. 11 alin. (1) și (2), „statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte”, iar „tratatele ratificate de Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.”

Prin Legea nr. 27/2002 a fost ratificată Convenția penală privind corupția, adoptată la Strasbourg la 27 ianuarie 1999, iar prin ratificare, statul

român și-a asumat obligația de a incrimina traficul de influență, în configurația stabilită în art. 12 din Convenție.

Modificarea dispozițiilor art. 291 alin. (1) C. pen., operată în art. I pct. 47, prin introducerea condiției ca promisiunea să fie urmată de intervenția la funcționarul public, contravine obligațiilor asumate prin ratificarea Convenției penale privind corupția a Consiliului Europei referitoare la incriminarea traficului de influență.

În acest sens, în art. 12 din Convenție se prevede că „fiecare parte adoptă măsurile legislative și alte măsuri care se dovedesc necesare pentru a incrimina ca infracțiune, conform dreptului său intern, dacă s-a săvârșit cu intenție, fapta de a propune, de a oferi sau de a da, direct ori indirect, orice folos necuvenit, cu titlu de remunerație, oricui afirmă sau confirmă că este capabil să exercite o influență în luarea unei decizii de către oricare dintre persoanele vizate de art. 2, art. 4-6 și art. 9-11, indiferent dacă folosul necuvenit este pentru sine sau pentru altcineva, precum și fapta de a solicita, de a primi sau de a accepta oferta ori promisiunea, cu titlu de remunerație, pentru o astfel de influență, *indiferent dacă influența este sau nu este exercitată ori dacă influența presupusă produce sau nu produce rezultatul dorit.*”

În consecință, prin introducerea condiției ca promisiunea să fie urmată de intervenția la funcționarul public, dispozițiile art. 291 alin. (1) C. pen., în forma modificată, contravin părții finale a art. 12 din Convenția penală privind corupția a Consiliului Europei, iar legiuitorul încalcă obligația de a transpune acest articol în dreptul intern.

De asemenea, prin modificarea dispozițiilor art. 291 alin. (1) C. pen., în sensul referirii la foloase „materiale”, norma de incriminare a traficului de influență contravine art. 12 din Convenție, care privește foloasele necuvenite, iar nu numai foloasele materiale necuvenite. Prin urmare, și sub acest aspect, legiuitorul încalcă obligația de a transpune art. 12 din Convenție în dreptul intern, asumată prin Legea nr. 27/2002.

IV. În raport cu art. 147 alin. (4) din Constituție:

În dispozițiile constituționale ale art. 147 alin. (4) se prevede că *deciziile Curții Constituționale se publică în Monitorul Oficial al României. De la data publicării, deciziile sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor.*

■ Prin Decizia nr. 265/2014 (publicată în M. Of. nr. 372 din 20 mai 2014), Curtea Constituțională a constatat că „*dispozițiile art. 5 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care nu permit combinarea prevederilor din legi succesive în stabilirea și aplicarea legii penale mai favorabile.*” În considerentele deciziei menționate, Curtea Constituțională a

reținut că, *în caz de tranziție, judecătorul este ținut de aplicarea legii penale mai favorabile, în ansamblu.*

Dispozițiile art. 5 alin. (1¹) și (1²) C. pen., introduse prin art. I pct. 2, contravin Deciziei Curții Constituționale nr. 265/2014 și considerentelor acesteia, întrucât aplicarea legii penale mai favorabile în ansamblu este incompatibilă cu ordinea legală stabilită în dispozițiile art. 5 alin. (1¹) și (1²) C. pen.

În primul rând, legea penală mai favorabilă în ansamblul său poate fi stabilită în numeroase cazuri numai pe baza evaluării tuturor criteriilor indicate în art. 5 alin. (1¹) C. pen., astfel încât aplicarea unui singur criteriu, cu excluderea celorlalte, nu permite determinarea legii penale mai favorabile în ansamblu, încălcând Decizia Curții Constituționale nr. 265/2014.

În al doilea rând, aplicarea criteriilor indicate în art. 5 alin. (1¹) C. pen. în ordinea legală obligatorie, conform art. 5 alin. (1²) C. pen., are ca efect „considerarea ca lege penală mai favorabilă” și aplicarea, în concret, în numeroase cazuri, a legii penale defavorabile, cu încălcarea art. 15 alin. (2) din Constituție. Astfel, de exemplu, dacă potrivit uneia dintre legile penale răspunderea penală este prescrisă (criteriu prevăzut în art. 5 alin. 1¹ lit. c C. pen.), dar pedeapsa rezultantă aplicabilă în temeiul acestei legi ar fi mai severă (criteriu prevăzut în art. 5 alin. 1¹ lit. b C. pen.), instanța este obligată să dispună condamnarea, conform art. 5 alin. (1¹) lit. b) și alin. (1²) C. pen., excluzând aplicarea legii penale care conduce la încetarea procesului penal, ca efect al prescripției și care, în concret, constituie legea penală mai favorabilă.

Nu în ultimul rând, dispozițiile art. 5 alin. (1¹) și (1²) C. pen. intră în contradicție cu art. 5 alin. (1) C. pen., în forma modificată, care se referă la aplicarea legii penale mai favorabile „în integralitate”, generând incoerențe legislative incompatibile cu art. 1 alin. (5) din Constituție în componenta referitoare la calitatea legii.

■ Dispozițiile art. 173 alin. (2)-(4) C. pen., introduse prin art. I pct. 29, contravin art. 147 alin. (4) din Constituție privind efectele pentru viitor ale deciziilor Curții Constituționale, astfel cum acest principiu se reflectă în Decizia Curții Constituționale nr. 126/2016.

Evaluând efectele unei decizii de admitere a unei excepții de neconstituționalitate, Curtea Constituțională a statuat, în decizia anterior menționată, că: *„aplicarea pentru viitor a deciziilor sale vizează atât situațiile juridice ce urmează a se naște - facta futura, cât și situațiile juridice pendinte și, în mod excepțional, astfel cum vom arăta, acele situații care au devenit facta praeterita (...).”*

În aceeași decizie, analizând cauzele soluționate definitiv până la publicarea deciziei Curții Constituționale și în care nu a fost dispusă

sesizarea Curții Constituționale cu o excepție având ca obiect o dispoziție dintr-o lege sau ordonanță declarată neconstituțională, instanța de contencios constituțional a statuat, de asemenea, că „*acestea reprezintă o facta praeterita, de vreme ce cauza a fost definitiv și irevocabil soluționată. Curtea reține că, din momentul introducerii cererii în instanță și până la soluționarea definitivă a cauzei, norma incidentă a beneficiat de o prezumție de constituționalitate, care nu a fost răsturnată decât ulterior pronunțării hotărârii prin care s-a tranșat în mod definitiv litigiul. Așa încât Curtea constată că incidența deciziei de admitere a instanței de contencios constituțional într-o atare cauză ar echivala cu atribuirea de efecte ex tunc actului jurisdicțional al Curții, cu încălcarea dispozițiilor art. 147 alin. (4) din Legea fundamentală, și ar nega, în mod nepermis, autoritatea de lucru judecat care este atașată hotărârilor judecătorești definitive.*”

Așadar, se constată că decizia anterior menționată statuează cu valoare de principiu intangibilitatea hotărârilor judecătorești care se bucură de autoritate de lucru judecat, acesteia neputându-i-se aduce atingere decât în situații excepționale.

O decizie a Curții Constituționale prin care se admite o excepție de neconstituționalitate nu poate fi asimilată în toate cazurile unei astfel de situații excepționale, ci numai în acelea în care excepția a fost invocată înainte de rămânerea definitivă a hotărârii judecătorești, dar soluționată ulterior acestui moment.

În caz contrar, recunoașterea de efecte juridice unor decizii de admitere a excepției de neconstituționalitate ar înfrânge principiul securității raporturilor juridice, permițând repunerea în discuție într-un număr nedeterminat de cauze a tuturor hotărârilor rămase definitive anterior publicării deciziei. În acest fel, intangibilitatea hotărârilor judecătorești definitive și-ar pierde caracterul de principiu, transformându-se într-o excepție.

Textul art. 173 alin. (4) C. pen. contravine și dispozițiilor art. 147 alin. (1) din Constituție, în privința suspendării de drept pe durata unui termen de 45 de zile de la data publicării deciziei în Monitorul Oficial, a dispoziției constatate ca fiind neconformă cu legea fundamentală, impunând instanțelor judecătorești ca, într-un termen mai scurt, de doar 15 zile de la publicarea deciziei, să dea efect direct celor statuate de Curtea Constituțională.

În plus, într-o atare situație, s-ar putea ajunge la o încălcare a principiului securității raporturilor juridice, dacă hotărârile pronunțate de instanțele judecătorești, în raport cu cele statuate de Curtea Constituțională, ar fi în contradicție cu actul normativ emis în termenul prevăzut de Constituție, în scopul corelării legislației cu decizia Curții.

■ Prin Decizia nr. 518/2017 (publicată în M. Of. nr. 765 din 26 septembrie 2017), Curtea Constituțională a constatat că *dispozițiile art. 298 din Codul penal sunt constituționale în măsura în care prin sintagma „îndeplinirea ei defectuoasă” din cuprinsul acestora se înțelege „îndeplinirea prin încălcarea legii.”* În considerentele deciziei, Curtea Constituțională a reținut *necesitatea complinirii de către legiuitor a omisiunii legislative constatate, sub aspectul valorii pagubei sau intensității/gravității vătămării drepturilor sau intereselor legitime ale unei persoane fizice sau ale unei persoane juridice în vederea asigurării clarității și previzibilității normei penale examinate.*

Depășind limitele stabilite prin Decizia Curții Constituționale nr. 518/2017, art. I pct. 52 prevede abrogarea dispozițiilor art. 298 C. pen. referitoare la neglijența în serviciu și elimină protecția penală a drepturilor și a intereselor legitime ale persoanelor fizice sau juridice, inclusiv a drepturilor prevăzute în Constituție, care pot fi încălcate prin faptele de neglijență în serviciu.

În consecință, pentru considerentele de mai sus, Înalta Curte de Casație și Justiție, constituită în Secții Unite

HOTĂRĂȘTE

Sesizarea Curții Constituționale pentru a se pronunța asupra aspectelor de neconstituționalitate cuprinse în Legea pentru modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, precum și a Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție (PL-x nr. 406/2018).

Anexăm în copie tabelele cu semnături.

Președinte
Judecător Iulia Cristina Tarcea

Prim magistrat asistent
Aneta Ionescu